

ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ
TENDERS REVIEW AUTHORITY

Λεωφ. Γρίβα Διγενή 81-83, 2ο όροφο, Τ.Θ. 24820, 1304 Λευκωσία
Τηλ.: 22445100, Φαξ: 22445107, Email: tra@aap.gov.cy, Web: www.tra.gov.cy

Προσφυγή Αρ. 51/2019

Μεταξύ:

MEDCON – ERACLEOUS – MESOGEOS αποτελούμενη από
1. Medcon Construction Ltd, 2. Ανδρέας Ηρακλέους Ηλεκτρικές
Εγκαταστάσεις Λτδ 3. Μεσόγειος ΑΕ

Αιτητών

ν.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΕΜΕΣΟΥ – ΑΜΑΘΟΥΝΤΑΣ

Αναθέτουσας Αρχής

**Αναθεωρητική Αρχή
Προσφορών:**

Έφη Παπαδοπούλου, Πρόεδρος
Γιώργος Αναστασίου, Μέλος
Σόλων Παπαθεοχάρους, Μέλος
Δήμος Θωμά, Μέλος

Αιτητές:

MEDCON – ERACLEOUS – MESOGEOS

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Νίκη Κλεάνθους, Δικηγόρο για Χρίστο Μ. Τριανταφυλλίδη
2. Στέφανο Πετρίδη, Εκπρόσωπο Αιτήτριας Κοινοπραξίας
3. Ανδρέα Κωνσταντίνου, Εκπρόσωπο Αιτήτριας Κοινοπραξίας

Αναθέτουσα Αρχή:

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΕΜΕΣΟΥ - ΑΜΑΘΟΥΝΤΑΣ

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Φωτεινή Τσιρίδου, Δικηγόρο για Κώστας Τσιρίδη & Σία ΔΕΠΕ
2. Ιάκωβο Παπαϊακώβου, Γενικό Διευθυντή ΣΑΛΑ

Ημερομηνία έκδοσης Απόφασης Π.Μ.: 2 Δεκεμβρίου, 2019

Η απόφαση μας δεν είναι ομόφωνη. Με την απόφαση της πλειοψηφίας συμφωνούν η Πρόεδρος και τα μέλη της Αρχής κ.κ. Γιώργος Αναστασίου και Δήμος Θωμά. Το μέλος κος Σόλων Παπαθεοχάρους έχει διαφορετική απόφαση.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΠΡΟΣΩΡΙΝΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΓΙΑ ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ Ή ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΠΡΑΞΗΣ Ή ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ Ή ΤΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΑΡ. 51/2019

Η παρούσα διαδικασία αφορά την εξέταση του ενδεχόμενου χορήγησης προσωρινών μέτρων σύμφωνα με το άρθρο 24(1) του περί των Διαδικασιών Προσφυγής στον Τομέα της Σύναψης των Δημοσίων Συμβάσεων Νόμου του 2010, Ν. 104(I)/2010 στα πλαίσια της Προσφυγής με αριθμό 51/2019 αναφορικά με το Διαγωνισμό αρ. 4/2016 για τη Φάση Β2 του αποχετευτικού έργου λυμάτων και ομβρίων της Μείζονος Λεμεσού, Κατασκευή αντλιοστασίου Ζ και αγωγών βαρύτητας και πίεσεως, Συμβόλαιο Ε10.

Η πιο πάνω προσφυγή στρέφεται εναντίον της απόφασης του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας (ΣΑΛΑ) («η Αναθέτουσα Αρχή») να αποκλείσει από το διαγωνισμό τους Αιτητές για το λόγο ότι με την υποβολή της προσφοράς τους παρέλειψαν να δηλώσουν *«την εμπλοκή και το επαγγελματικό παράπτωμα της εταιρείας MEDCON και/ή των Διευθυντών της σε σχέση με τα γεγονότα του ΣΑΠΑ, πράξη που συνιστά ψευδή δήλωση κατά παράβαση των όρων του διαγωνισμού»*. Επίσης δεν ανταποκρίθηκαν στις επανειλημμένες προσκλήσεις του Συμβουλίου και δεν υπέβαλαν *«ικανοποιητικά στοιχεία για τα μέτρα αυτοκάθαρσης και άλλα μέτρα»* που έλαβαν.

Η πιο πάνω απόφαση λήφθηκε στα πλαίσια επανεξέτασης μετά από ακυρωτική απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών προηγούμενης κατακύρωσης του διαγωνισμού σε άλλη εταιρεία. Εναντίον της προηγούμενης απόφασης κατακύρωσης καταχωρήθηκε η Προσφυγή 36/2017¹ η οποία είχε επιτυχή κατάληξη.

Ο πιο πάνω διαγωνισμός προκηρύχθηκε στις 28.12.2016 με τελευταία ημερομηνία υποβολής των προσφορών την 12.4.2017. Οι Αιτητές στις 26.10.2017 ενημερώθηκαν ότι η προσφορά τους αποκλείστηκε με αποτέλεσμα να καταχωρήσουν ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου την Προσφυγή αρ. 1545/2017 την οποία μετά την ακυρωτική απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών στην Προσφυγή αρ. 36/2017 απέσυραν ως άνευ αντικειμένου.

Οι Αιτητές με την προσφυγή τους ζητούν την χορήγηση προσωρινών μέτρων ώστε πριν από την υπογραφή της σύμβασης να εξεταστεί η νομιμότητα του αποκλεισμού της προσφοράς τους. Η χορήγηση τους αναφέρουν είναι αναγκαία για να αποτραπεί η περαιτέρω ζημιά των συμφερόντων των Αιτητών, αφού σε περίπτωση που υπογραφεί η σύμβαση και οι Αιτητές πετύχουν στην προσφυγή, η επιτυχία τους αυτή δεν θα έχει πρακτική σημασία. Η ζημιά την οποία οι Αιτητές υφίστανται συνίσταται στο γεγονός ότι έλαβαν μέρος στο διαγωνισμό, ήταν με βάση τα έγγραφα του διαγωνισμού αυτοί στους οποίους έπρεπε να κατακυρωθεί ο διαγωνισμός και

---

¹ Joint Venture ELBIOMEC LTD – KARKANIAS S.A. v. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΕΜΕΣΟΥ – ΑΜΑΘΟΥΝΤΑΣ, ημερ. 2.5.2018

αντί αυτού η προσφορά των Αιτητών παράνομα απορρίφθηκε και κατακυρώθηκε σε άλλο φορέα. Από τη στάθμιση της βλάβης των Αιτητών, των συμφερόντων τρίτων και του δημοσίου συμφέροντος διαπιστώνεται, καταλήγουν, ότι οι αρνητικές συνέπειες από την αποδοχή του αιτήματος δεν θα είναι σοβαρότερες από την ωφέλεια των Αιτητών.

Η Αναθέτουσα Αρχή έφερε ένσταση στη χορήγηση προσωρινών μέτρων επικαλούμενη σοβαρούς και αυξανόμενους κινδύνους από τη συνεχιζόμενη καθυστέρηση του έργου με το οποίο σκοπείται να εξυπηρετηθεί το σύνολο της Δυτικής Περιοχής Λεμεσού. Η κατασκευή και η λειτουργία του αντλιοστασίου Z μαζί με τους αγωγούς που, επίσης, θα κατασκευαστούν, είναι ο μόνος τρόπος εξυπηρέτησης μεγάλου μέρους της περιοχής Ζακακίου και μέρους της περιοχής Κάτω Πολεμιδίων, περιλαμβανομένων μεγάλων αναπτύξεων στην περιοχή, όπως το Καζίνο και το My Mall. Για να μπορέσει να λειτουργήσει το Καζίνο, εξήγησε, μέχρι τα μέσα του 2021, το οποίο αποτελεί δέσμευση της Κυπριακής Δημοκρατίας, είναι απαραίτητο να είναι έτοιμο και να λειτουργήσει παράλληλα με τον νέο σταθμό επεξεργασίας λυμάτων Κάτω Πολεμιδίων, ο οποίος αναμένεται να λειτουργήσει τους πρώτους μήνες του 2021, και το αντλιοστάσιο Z η συμβατική περίοδος κατασκευής του οποίου είναι 20 μήνες περίπου. Για να καταστεί δυνατή η λειτουργία του σταθμού Κάτω Πολεμιδίων μέχρι το τέλος του 2021, θα πρέπει να υπογραφεί άμεσα η σύμβαση, αφού ήδη υπάρχει καθυστέρηση. Μόνο εάν η σύμβαση υπογραφεί αμέσως θα ολοκληρωθεί η κατασκευή και ο έλεγχος, ώστε το

αντλιοστάσιο να λειτουργήσει τους πρώτους μήνες του 2021, χρονικό σημείο που αναμένεται να λειτουργήσει και ο νέος σταθμός επεξεργασίας λυμάτων, ο οποίος προγραμματίστηκε να κατασκευαστεί από το 2010 για σκοπούς αύξησης της αξιοπιστίας του συστήματος και ικανοποίησης των αναγκών της πόλης. Η ραγδαία ανάπτυξη της πόλης της Λεμεσού έχει αυξήσει σημαντικά τη ροή στο αποχετευτικό σύστημα, η λειτουργία του οποίου σήμερα εξαρτάται απόλυτα από τον υφιστάμενο σταθμό Μονής στα ανατολικά της πόλης. Οι κίνδυνοι σε περίπτωση διαρροής λυμάτων από το αποχετευτικό σύστημα της Δυτικής Περιοχής, κυρίως στο παραλιακό μέτωπο, στο οποίο βρίσκεται ο κύριος αγωγός, είναι μεγάλοι. Σε περίπτωση διαρροής, οι επιπτώσεις για τα μεγάλα και πολυτελή ξενοδοχεία και τις χιλιάδες τουρίστες θα είναι καταστροφικές και ανυπολόγιστες. Η κατασκευή του Δυτικού Σταθμού θα συμβάλει στην απεξάρτηση του συστήματος από τον κύριο αγωγό και το σταθμό της Μονής. Σε περίπτωση χορήγησης των προσωρινών μέτρων υποστήριξε, πέραν των πιο πάνω, θα υπάρξει ακόμη ένα πρόβλημα αυτό του ετεροχρονισμού των διαφόρων έργων. Συγκεκριμένα από το 2016 παραμένουν σε αχρησία τα αποχετευτικά δίκτυα της Δυτικής Λεμεσού, με αποτέλεσμα αυτά να καταστρέφονται και να χρειάζονται επιδιορθώσεις, πράγμα που δημιουργεί πρόσθετα έξοδα και επιβάρυνση των δημοτών. Επίσης ο ετεροχρονισμός των έργων δημιουργεί επιπρόσθετα έξοδα επίβλεψης τους. Οι κίνδυνοι που έχουν αναφερθεί, κατέληξε, συνιστούν λόγους δημοσίου συμφέροντος που υπερισχύουν των οικονομικών συμφερόντων των Αιτητών. Αφορούν τη δημόσια υγεία, το περιβάλλον αλλά και την αξιοπιστία και την ανάπτυξη της πόλης. Η καθυστέρηση,

ανέφερε, η οποία υπήρξε για το όλο έργο, οφείλεται στο ότι το 2010 όταν προκηρύχθηκε ο διαγωνισμός για την κατασκευή στη δυτική πλευρά της Λεμεσού του εργοστασίου επεξεργασίας λυμάτων υπήρξαν από κατοίκους της περιοχής ενστάσεις και χρειάστηκαν 4 χρόνια για να ξεκαθαρίσει το όλο ζήτημα. Ο διαγωνισμός επαναπροκηρύχτηκε το 2014 με σύμπτυξη του χρόνου κατασκευής του και παράλληλα άρχισε η ετοιμασία των εγγράφων του αντλιοστασίου Ζ. Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε το 2016, υπήρξαν όμως διαδικασίες οι οποίες οδήγησαν στην επανεξέταση.

Οι Αιτητές απαντώντας στους ισχυρισμούς της Αναθέτουσας Αρχής, υποστήριξαν, ότι η τελευταία δεν μπορεί να επικαλείται τις δικές της παραλείψεις για να εξουδετερώσει την προσδοκία των Αιτητών να τους κατακυρωθεί η σύμβαση. Εάν υπήρχαν οι κίνδυνοι και οι ανάγκες που η ίδια σήμερα επικαλείται θα προχωρούσε άμεσα σε επανεξέταση μετά την ακυρωτική απόφαση στην προσφυγή 36/2017 στις 2.5.2018. Η δική της καθυστέρηση για 18 μήνες την εμποδίζει σήμερα να επικαλείται το κατεπείγον υπογραφής της σύμβασης.

Σύμφωνα με το άρθρο 24(2) του περί των Διαδικασιών Προσφυγής στον Τομέα της Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Νόμου, Ν. 104(I)/2010 κατά την εξέταση του ενδεχομένου λήψης προσωρινών μέτρων, η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών συνυπολογίζει τις πιθανές συνέπειες των προσωρινών μέτρων για όλα τα συμφέροντα που ενδέχεται να ζημιωθούν, καθώς και το δημόσιο συμφέρον, και δεν

προβαίνει στη χορήγηση τους αν οι αρνητικές τους συνέπειες είναι περισσότερες από τα οφέλη τους.

Όπως κατ' επανάληψη έχουμε αναφέρει οι διαδικασίες ενώπιον της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών έχουν θεσπιστεί με σκοπό την εναρμόνιση της Κυπριακής Δημοκρατίας με τις ευρωπαϊκές οδηγίες, σκοπός των οποίων, μεταξύ άλλων, είναι η διασφάλιση των αρχών της νομιμότητας στους δημόσιους διαγωνισμούς. Η τήρηση των διαδικασιών αυτών, δεν χωρεί αμφιβολία ότι αφορά σε κάθε είδους διαγωνισμό, ανεξάρτητα του χαρακτηρισμού του αντικειμένου του ως σημαντικό ή πολύ σημαντικό. Η προσωρινή προστασία η οποία προβλέπεται από το άρθρο 5² του Ν. 104(I)/2010 αποτελεί κοινή διαπίστωση όλων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης από πολύ νωρίς με την απόφαση C-213/1989, *The Queen v Secretary of State for Transport, ex parte: Factortame Ltd and Others*, 19.6.1990 υπογράμμισε ότι το εθνικό δικαστήριο

---

² 5. Η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών έχει αρμοδιότητα:

(α) Να εξετάζει και να αποφασίζει, σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (5) του άρθρου 20 και του άρθρου 25, αναφορικά με προσφυγές που ασκούνται σύμφωνα με τον παρόντα Νόμο εναντίον πράξεων ή αποφάσεων των αναθετουσών αρχών ή των αναθετόντων φορέων που προηγούνται της σύναψης της σύμβασης·

(β) να αποφασίζει, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24, για τη λήψη προσωρινών μέτρων για να επανορθωθεί η εικαζόμενη παράβαση του ισχύοντος δικαίου ή να αποτραπεί η περαιτέρω ζημία των θιγομένων συμφερόντων, συμπεριλαμβανομένων μέτρων που αναστέλλουν τη διαδικασία ανάθεσης ή την υπογραφή της σύμβασης ή την εκτέλεση οποιασδήποτε απόφασης της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα, ανάλογα με την περίπτωση·

(γ) να εξετάζει και να αποφασίζει, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 27, αναφορικά με προσφυγές που ασκούνται σύμφωνα με τον παρόντα Νόμο για την κήρυξη του ανενεργού των παράνομα συναφθεισών συμβάσεων·

(δ) να επιβάλλει κυρώσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31·

(ε) να επιβάλλει την καταβολή των εξόδων για την ενώπιόν της διαδικασία, σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (4) του άρθρου 20·

(στ) Να εξετάζει και να αποφασίζει, σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (7) του άρθρου 31Α, αναφορικά με παραπομπές που υποβάλλονται από την Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων, κατά τα προβλεπόμενα στο εν λόγω άρθρο.

προκειμένου να παρέχει αποτελεσματική δικαστική προστασία πρέπει να έχει τη δυνατότητα να διατάξει τη λήψη προσωρινών μέτρων αναστέλλοντας ακόμα και την εφαρμογή κανόνων εθνικού δικαίου εφόσον φαίνεται να διακυβεύονται δικαιώματα που παρέχονται από το ενωσιακό δίκαιο.

Οι αναθέτουσες αρχές και η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών όπως έχει αποφασιστεί στην υπόθεση *Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λευκωσίας ν. Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών (2007) 3ΑΑΔ* σελ. 568 αποτελούν μέρη του ίδιου διοικητικού μηχανισμού. Αυτό εξυπακούει ότι οι αναθέτουσες αρχές με την προκήρυξη ενός διαγωνισμού θα πρέπει να συνυπολογίζουν και το μικρό χρόνο 3-4 μήνες που απαιτείται για ολοκλήρωση των διαδικασιών ενώπιον της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών και ο οποίος, εφόσον οι ανάγκες της υπόθεσης το απαιτούν, γίνεται κατάλληλος προγραμματισμός ώστε ο χρόνος να περιοριστεί σημαντικά.

Έχουμε εξετάσει με προσοχή τις θέσεις των δύο πλευρών και ιδιαίτερα τη θέση της Αναθέτουσας Αρχής ότι τα χρονοδιαγράμματα για έναρξη και ολοκλήρωση του αντικειμένου της σύμβασης απαιτούν άμεση υπογραφή της και ότι τα όποια περιθώρια υπήρχαν εξαντλήθηκαν για λόγους που δεν βαρύνουν την ίδια. Το ποιος ευθύνεται για να οδηγηθούν τα πράγματα όπως τα περιέγραψε η Αναθέτουσα Αρχή, την οποία πιστώνουμε ότι τα εξέθεσε στην ορθή τους διάσταση, δεν είναι εδώ το αποφασιστικό για την κατάληξή μας, αν και δεν θα λέγαμε ότι η καθυστέρηση των 18 μηνών για επανεξέταση μπορεί να οφείλεται σε οποιουσδήποτε τρίτους.

Το γεγονός ότι για το συγκεκριμένο διαγωνισμό καταχωρήθηκε προσφυγή ενώπιον μας και ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου με τις οποίες προκλήθηκε καθυστέρηση δεν αποτελεί λόγο ενάντια στη χορήγηση των προσωρινών μέτρων όπως εισηγείται η Αναθέτουσα Αρχή αλλά υπέρ της χορήγησης τους, αφού με την Προσφυγή 36/2017 εξουδετερώθηκε το ενδεχόμενο καταβολής αποζημιώσεων.

Τα ίδια ισχύουν και για την αόριστη αναφορά για ετεροχρονισμό των έργων και πρόσθετα έξοδα επίβλεψης. Η καθυστέρηση που θα προστεθεί μέχρι την ολοκλήρωση της προσφυγής είναι τόσο μικρή που δεν δικαιολογείται να μην ελεγχθεί η νομιμότητα του διαγωνισμού, όταν μάλιστα οι Αιτητές τα συμφέροντα των οποίων δεν συμφωνούμε ότι είναι μόνο οικονομικά, με προηγούμενη προσφυγή τους ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου αμφισβήτησαν τον αποκλεισμό τους, ο οποίος λόγω ακύρωσης της προηγούμενης κατακύρωσης για άλλους λόγους, δεν εξετάστηκε.

Συμφωνούμε με την Αναθέτουσα Αρχή, άλλωστε ούτε οι Αιτητές εξέφρασαν αντίθετη άποψη, ότι το αντικείμενο του διαγωνισμού είναι σημαντικό για την αναπτυσσόμενη πόλη της Λεμεσού και συγκεκριμένα για το σύνολο της δυτικής περιοχής της όπου βρίσκονται υπό κατασκευή μεγάλα έργα όπως το Καζίνο. Δεν συμφωνούμε όμως ότι αν δεν υπογραφεί αμέσως η σύμβαση οι αρνητικές συνέπειες για το δημόσιο συμφέρον είναι μεγαλύτερες από τις ωφέλειες για όλα τα συμφέροντα τα οποία συνυπολογίζονται, μεταξύ των οποίων, και η νομιμότητα του

διαγωνισμού, μέρος και αυτή του δημοσίου συμφέροντος. Όσα η Αναθέτουσα Αρχή εξέθεσε προς υποστήριξη της θέσης της καταδεικνύουν ότι το έργο του διαγωνισμού ήταν πλέον καιρός να γίνει, αφού ο προγραμματισμός του εργοστασίου επεξεργασίας λυμάτων της Δυτικής Λεμεσού με το οποίο διασυνδέεται άρχισε από το 2010. Δεν συμφωνούμε όμως ότι αν δεν αρχίσει αύριο η κατασκευή του αντλιοστασίου υπάρχουν άμεσοι κίνδυνοι από τη λειτουργία του υφιστάμενου σταθμού Μονής ανατολικά της πόλης. Το γεγονός ότι δεν έχει αναφερθεί από την Αναθέτουσα Αρχή, οποιαδήποτε αστοχία μέχρι σήμερα του υφιστάμενου συστήματος, όσο κι' εάν αυτό λειτουργεί στα όρια του, λόγω της ανάπτυξης της πόλης και της αύξησης του όγκου των λυμάτων, καταδεικνύει ότι συντηρείται ικανοποιητικά για να μπορεί να ανταποκρίνεται στις ανάγκες μέχρι την κατασκευή και λειτουργία του αντικειμένου της σύμβασης. Ούτε το γεγονός ότι από το 2016 τα αποχετευτικά δίκτυα της Δυτικής Λεμεσού παραμένουν σε αχρησία, αποτελεί ικανό λόγο, αφού η όποια καθυστέρηση προκύψει μέχρι την ολοκλήρωση της προσφυγής είναι μόνο 2-3 μήνες, διάστημα μάλιστα που μπορεί να σμικρυνθεί. Όπως κατ' επανάληψη έχουμε αναφέρει η νομιμότητα δημόσιου διαγωνισμού από τη μια ελαχιστοποιεί τον κίνδυνο καταβολής μελλοντικά αποζημιώσεων, αυξάνει την εμπιστοσύνη του πολίτη και των οικονομικών φορέων προς τη διοίκηση, και από την άλλη εδραιώνει την αρχή του κράτους δικαίου. Όπως έχουμε αναφέρει στην *Κοινοπραξία «NetU Consultants Ltd – Actual I.T., informacijske tehnologije d.d.» v. Αρχής Λιμένων Κύπρου*, Προσφ. 29/2015, ημερ. 9.7.2016 «η διαδικασία ενώπιον της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται ως

εμπόδιο στην εκτέλεση των έργων αλλά ως στάδιο μείωσης του κινδύνου καταβολής μελλοντικά από το κράτος αποζημιώσεων σε περίπτωση που δεν ακολουθηθούν οι νόμιμες διαδικασίες».

Έχοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω και αφού συνυπολογίσαμε τις πιθανές συνέπειες των προσωρινών μέτρων για όλα τα συμφέροντα που ενδέχεται να ζημιωθούν και ιδιαίτερα το δημόσιο συμφέρον, στο οποίο περιλαμβάνεται και η νομιμότητα δημόσιου διαγωνισμού, αποφασίζουμε τη χορήγηση των προσωρινών μέτρων μέχρι την ολοκλήρωση της παρούσας προσφυγής.

.....
Έφη Παπαδοπούλου
Πρόεδρος

.....
Γιώργος Αναστασίου
Μέλος

.....
Δήμος Θωμά
Μέλος

Α Π Ο Φ Α Σ Η Μ Ε Ι Ο Ψ Η Φ Ι Α Σ

Η παρούσα διαδικασία αφορά την εξέταση του ενδεχομένου χορήγησης προσωρινών μέτρων για αναστολή της διαδικασίας ανάθεσης ή της εκτέλεσης πράξης ή απόφασης της Αναθέτουσας Αρχής (ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΕΜΕΣΟΥ – ΑΜΑΘΟΥΝΤΑΣ (Σ.Α.Λ.Α.)) ή της υπογραφής της σύμβασης, στην Προσφυγή με αριθμό 51/2019 αναφορικά με το διαγωνισμό αριθμός 4/2016 με τίτλο «*Sewerage and Drainage Project of Limassol – Amathus Phase B2, Contract E10 Pumping Station Z and Force Main*».

Η Αναθέτουσα Αρχή έφερε ένσταση στο ενδεχόμενο λήψης προσωρινών μέτρων.

Κάνοντας αναδρομή στο ιστορικό του διαγωνισμού ανέφερε ότι ο παρών διαγωνισμός προκηρύχθηκε στις 28/12/2016 με τη συμμετοχή, μεταξύ άλλων, και των Αιτητών. Τα αποτελέσματα του διαγωνισμού κοινοποιήθηκαν στους μετέχοντες Οικονομικούς Φορείς στις 26/10/2017.

Η προσφορά των Αιτητών, ανέφερε, είχε απορριφθεί από την Αναθέτουσα Αρχή.

Την εν λόγω απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής οι Αιτητές την προσέβαλαν ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου με την Προσφυγή 1545/17.

Παράλληλα, όπως ανέφερε, άλλος Οικονομικός Φορέας του οποίου επίσης η προσφορά είχε απορριφθεί προσέφυγε στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών καταχωρώντας την Προσφυγή αριθμός 36/2017. Η Αναθέτουσα Αρχή στην Προσφυγή Αριθμός 36/2017 δεν έφερε ένσταση στο ενδεχόμενο λήψης προσωρινών μέτρων. Η προσφυγή είχε επιτύχει, σημείωσε, για λόγους σύνθεσης και η τότε προσβαλλόμενη απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής ακυρώθηκε.

Μετά από αυτή την εξέλιξη, όπως ανέφερε, οι Αιτητές απέσυραν την Προσφυγή τους αρ. 1545/17 ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου ως άνευ αντικειμένου.

Η Αναθέτουσα Αρχή, σημείωσε, προχώρησε σε επανεξέταση όπου και πάλι η Προσφορά των Αιτητών απορρίφθηκε.

Η Αναθέτουσα Αρχή παράθεσε σειρά λόγων για τους οποίους δεν πρέπει να χορηγηθούν προσωρινά μέτρα.

Συγκεκριμένα υποστήριξε ότι το συγκεκριμένο έργο θα εξυπηρετεί μεγάλο μέρος των αναγκών της περιοχής Ζακακίου και μέρος της περιοχής Κάτω Πολεμιδιών, δηλαδή γύρω στις 10.000 – 12.000 άτομα, περιλαμβανομένων και των μεγάλων αναπτύξεων στην περιοχή όπως το καζίνο, το My Mall κτλ.

Το μεγάλο έργο, πρόσθεσε, της κατασκευής και λειτουργίας του καζίνο μέχρι τα μέσα του 2021, με δεσμεύσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας, χωρομετρήθηκε στην συγκεκριμένη περιοχή πριν ένα περίπου χρόνο και για να μπορέσει να λειτουργήσει

είναι απαραίτητη η λειτουργία του νέου αντλιοστασίου παράλληλα με τον νέο σταθμό επεξεργασίας λυμάτων Κάτω Πολεμιδιών μέχρι το τέλος του 2020.

Η συμβατική περίοδος κατασκευής του έργου, πρόσθεσε, ανέρχεται στους 20 περίπου μήνες από την ημερομηνία υπογραφής της Σύμβασης, κάτι που πρέπει να γίνει άμεσα ώστε να είναι δυνατή η κατασκευή, ο έλεγχος και να λειτουργήσει το αντλιοστάσιο τους πρώτους μήνες του 2021, χρονικό σημείο που αναμένεται να λειτουργήσει και ο νέος σταθμός επεξεργασίας λυμάτων.

Ο δυτικός σταθμός επεξεργασίας λυμάτων που συμβατικά αναμένεται να λειτουργήσει τον Ιανουάριο του 2021, σημείωσε, προγραμματίστηκε να κατασκευαστεί περί το 2010 όπου έγινε η πρώτη προκήρυξη, μετά από σχετική Μελέτη Επικινδυνότητας (Risk Analysis) η οποία κατέδειξε ότι λόγω της προβλεπόμενης αύξησης των ροών μέχρι το 2018-2020 υπάρχουν σοβαροί κίνδυνοι πρόκλησης περιβαλλοντικής καταστροφής σε περίπτωση απρόβλεπτων γεγονότων όπως η απότομη αύξηση της ροής λόγω βροχών ή αστοχίας του συστήματος κ.ο.κ.

Το έργο προγραμματίστηκε να κατασκευαστεί για σκοπούς αύξησης της αξιοπιστίας του συστήματος και ικανοποίησης των αναγκών της πόλης λόγω της προβλεπόμενης αύξησης του όγκου των λυμάτων της πόλης μέχρι το 2019-2020, σημείωσαν. Λόγω της ραγδαίας ανάπτυξης της Λεμεσού τα τελευταία λίγα χρόνια, η ροή στο αποχετευτικό σύστημα της Λεμεσού, ξεπέρασε τις 28.000 κυβικά μέτρα λυμάτων ημερησίως και συνεχίζει να αυξάνεται συνεχώς με γοργούς ρυθμούς. Αυτό έχει ως

αποτέλεσμα το όλο σύστημα και η ομαλή λειτουργία του να εξαρτάται απόλυτα και αποκλειστικά από τον υφιστάμενο σταθμό Μονής ανατολικά της Λεμεσού. Επομένως, η ανάθεση της Σύμβασης για την κατασκευή και λειτουργία του αντλιοστασίου καθίσταται πολύ σημαντική και επείγουσα και δεν επιδέχεται άλλη καθυστέρηση, πέραν της καθυστέρησης των δύο ετών που ήδη σημειώθηκε μέχρι σήμερα.

Η άδεια απόρριψης επεξεργασμένων νερών που εκδίδεται από το Τμήμα Περιβάλλοντος προς το ΣΑΛΑ, υπέβαλαν, περιλαμβάνει αυστηρές απαιτήσεις και όρους αναφορικά με την ποιότητα των επεξεργασμένων νερών, και της βιολάσπης τα οποία κατά κανόνα επαναχρησιμοποιούνται κυρίως στη γεωργία.

Οι υποχρεώσεις και ευθύνες, συνέχισαν, του Συμβουλίου όσον αφορά την ποιότητα των επεξεργασμένων νερών και της παραγόμενης βιολάσπης, όπως πηγάζουν από τις σχετικές άδειες απόρριψης που εκδίδονται από το Τμήμα Περιβάλλοντος, είναι τεράστιες και τα κριτήρια τήρησης της απαιτούμενης ποιότητας των νερών αυστηρότατα, κάτι που δεν επιτρέπει την περαιτέρω καθυστέρηση στην κατακύρωση της Σύμβασης ούτε και στην υπογραφή της Σύμβασης αλλά ούτε και στο Συμβούλιο να διακινδυνεύσει την ομαλή λειτουργία του νέου Βιολογικού Σταθμού Κ. Πολεμιδιών και συνεπώς το ενδεχόμενο υποβάθμισης της ποιότητας των επεξεργασμένων νερών και της βιολάσπης.

Η καθυστέρηση, ανάφεραν, στην υλοποίηση της Σύμβασης οξύνει συνεχώς τα μεγάλα προβλήματα που ήδη υπάρχουν, ενώ οξύνονται και οι σοβαροί κίνδυνοι πρόκλησης περιβαλλοντικής καταστροφής σε περίπτωση απρόβλεπτων γεγονότων όπως η απότομη αύξηση της ροής λόγω βροχών ή αστοχίας του συστήματος κ.ο.κ.

Πρόσθεσαν ότι οι επιπτώσεις και οι κίνδυνοι σε περίπτωση διαρροής λυμάτων από το αποχετευτικό σύστημα της δυτικής περιοχής Λεμεσού, κυρίως στο παραλιακό μέτωπο από όπου περνά ο κύριος αγωγός του συστήματος, με τα μεγάλα πολυτελή ξενοδοχεία και τις δεκάδες χιλιάδες τουρίστες θα είναι καταστροφικές και ανυπολόγιστες. Σήμερα το σύστημα εξαρτάται από ένα μόνο σταθμό Επεξεργασίας Λυμάτων στα ανατολικά (στη Μονή) και τον κύριο αγωγό μεταφοράς λυμάτων κατά μήκος της παραλιακής τουριστικής περιοχής. Η κατασκευή του δυτικού σταθμού Επεξεργασίας Λυμάτων και του έργου που αφορά ο υπό κρίση διαγωνισμός θα συμβάλει στην ουσιαστική ανεξάρτηση του συστήματος από τον κύριο αγωγό και τον σταθμό Μονής, με αποτέλεσμα την αποσυμφόρηση του συστήματος και την αποφασιστικής σημασίας αναβάθμιση της αξιοπιστίας του και την ουσιαστική μείωση των προαναφερόμενων κινδύνων.

Άλλη συνέπεια μιας ενδεχόμενης νέας καθυστέρησης στην υλοποίηση του έργου στην οποία αναφέρθηκε η Αναθέτουσα Αρχή είναι η παραμονή σε αχρηστία και η μη αξιοποίηση έργων, συνολικού κόστους πέραν των 25 εκατομμυρίων Ευρώ, που έχουν ήδη κατασκευαστεί και που όσο περνά ο χρόνος καταστρέφονται με αποτέλεσμα να απαιτηθούν εκατομμύρια Ευρώ για την επιδιόρθωση τους.

Η Αναθέτουσα Αρχή πρόσθεσε επίσης ότι η καθυστέρηση στην υλοποίηση της εν λόγω σύμβασης δημιουργεί στον Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού – Αμαθούντας πρόσθετα κόστη στην λειτουργία του σταθμού, διότι το κόστος ανά κυβικό μέτρο λυμάτων που θα επεξεργάζεται ο νέος σταθμός επεξεργασίας λυμάτων Κάτω Πολεμιδιών θα είναι κατά πολύ μεγαλύτερο λόγω του μειωμένου όγκου λυμάτων που θα επεξεργάζεται μέχρι και την λειτουργία του νέου αντλιοστασίου. Σε περίπτωση δε που επιτραπεί η υπογραφή της Σύμβασης τότε θα αρχίσει η διοχέτευση λυμάτων σχεδόν ταυτόχρονα με την λειτουργία του νέου βιολογικού σταθμού μέχρι τις αρχές 2021. Πρόσθετα κόστη θα προκύψουν και για την επίβλεψη των έργων, σημείωσαν, τα οποία ανέρχονται σε χιλιάδες Ευρώ μηνιαίως, και που αυξάνονται όσο επιμηκύνεται η περίοδος εκτέλεσης των έργων.

Η καθυστέρηση στην υλοποίηση του έργου, υπέβαλαν, οξύνει συνεχώς τα υφιστάμενα μεγάλα προβλήματα που υπάρχουν ήδη λόγω της μη σύνδεσης των μεγάλων Κυβερνητικών Οικισμών που υπάρχουν στην περιοχή των Κ. Πολεμιδιών και διαιωνίζει τα περιβαλλοντικά και υγειονομικά προβλήματα που υπάρχουν στους οικισμούς αυτούς λόγω αδυναμίας κατασκευής νέων αποχετευτικών δικτύων και της λειτουργίας των υφισταμένων. Ήδη η Κυβέρνηση, με σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αποφάσισε την υλοποίηση νέων έργων στην περιοχή (για εξυπηρέτηση πολλών χιλιάδων προσφύγων), συνολικού κόστους άλλων €16 εκατομμυρίων, τα οποία όμως δεν μπορούν να υλοποιηθούν, αν δεν ολοκληρωθεί η

κατασκευή και λειτουργία του νέου σταθμού και σε κάποιο βαθμό η κατασκευή και λειτουργία του του νέου αντλιοστασίου.

Η Αναθέτουσα Αρχή, υποστήριξε ότι στον αντίποδα των πιο πάνω ορατών και χειροπιαστών κινδύνων που συνιστούν λόγους δημοσίου συμφέροντος, βρίσκονται τα οικονομικά συμφέροντα των οικονομικών φορέων, οι οποίοι ασκώντας τα νόμιμα δικαιώματα τους υποβάλλουν προσφυγές στα αρμόδια όργανα του Κράτους κατά των αποφάσεων του Συμβουλίου. Παρά ταύτα όμως, τα όποια οικονομικά συμφέροντα για τα οποία δεν υπάρχει αμφισβήτηση ότι είναι θεμιτό να προωθούνται, και είναι απολύτως σεβαστά, θα πρέπει να αντιταχθούν και να συγκριθούν, με τα συμφέροντα της πόλης της Μείζονος Λεμεσού που έχουν να κάνουν με την δημόσια υγεία, το περιβάλλον, αλλά και την αξιοπιστία και την ανάπτυξη της χώρας, τα οποία σαφώς δεν μπορούν να αποτιμηθούν μόνο σε χρήμα. Σε σχέση βέβαια και με την οικονομική πτυχή του θέματος, τα οικονομικά συμφέροντα των οικονομικών φορέων θα πρέπει να συγκριθούν και με την οικονομική επιβάρυνση του φορολογούμενου πολίτη.

Σε απάντηση της θέσης των Αιτητών ότι υπήρξε καθυστέρηση στην ολοκλήρωση του διαγωνισμού της οποίας την ευθύνη φέρει η Αναθέτουσα Αρχή υπέβαλε ότι θέση της είναι ότι για την όποια καθυστέρηση δεν φέρει ευθύνη ο ΣΑΛΑ. Εν πάση περιπτώσει, πρόσθεσαν, εκείνο που εξετάζεται σήμερα στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών δεν είναι αν η καθυστέρηση είναι δικαιολογημένη ή αδικαιολόγητη

αλλά κατά πόσον μπορεί αυτό το έργο για το δημόσιο συμφέρον να καθυστερήσει περισσότερο.

Σταθμίζοντας τις πιο πάνω θέσεις, κατέληξαν, είναι της άποψης ότι πρέπει να επικρατήσει το δημόσιο συμφέρον, όπως αυτό έχει συγκεκριμενοποιηθεί πιο πάνω.

Οι αρνητικές συνέπειες από την χορήγηση προσωρινών μέτρων για αναστολή του έργου και την ενδεχόμενη νέα καθυστέρηση είναι δραματικά μεγάλες σε σχέση με οποιαδήποτε άλλη επιλογή.

Από την πλευρά τους οι Αιτητές υποστήριξαν ότι η λήψη του προσωρινού μέτρου είναι αναγκαία για να αποτραπεί η περαιτέρω ζημιά των συμφερόντων των Αιτητών, αφού σε περίπτωση που υπογραφεί η σύμβαση και οι Αιτητές πετύχουν στην προσφυγή, η επιτυχία τους αυτή δεν θα έχει πρακτική σημασία. Η ζημιά την οποία οι αιτητές υφίστανται συνίσταται στο γεγονός ότι έλαβαν μέρος στο διαγωνισμό, ήταν με βάση τα έγγραφα του διαγωνισμού αυτοί τους οποίους έπρεπε να κατακυρωθεί ο διαγωνισμός και αντί αυτού η προσφορά των Αιτητών παράνομα απορρίφθηκε και κατακυρώθηκε σε άλλο φορέα. Αποτέλεσμα τούτου και η παρούσα προσφυγή και η παρούσα αίτηση, πρόσθεσαν.

Οι Αιτητές υπέβαλαν ότι, από τη στάθμιση της βλάβης των αιτητών, των συμφερόντων τρίτων και του δημόσιου συμφέροντος, διαπιστώνεται ότι οι αρνητικές συνέπειες από την αποδοχή του αιτήματος δεν θα είναι σοβαρότερες από την ωφέλεια των αιτητών, αφού σε κάθε περίπτωση αν η προσφυγή των αιτητών

απορριφθεί, η σύμβαση θα μπορεί να υπογραφεί άμεσα και αφού η καθυστέρηση στην υπογραφή της σύμβασης δεν είναι απαγορευτική.

Επεσήμαναν ότι οι Αιτητές στην Προσφυγή αρ. 36/2017 κέρδισαν για λόγους που ανάγονταν στην ρίζα της διαδικασίας και γι' αυτό οι εδώ Αιτητές απέσυραν την Προσφυγή τους ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου γιατί ήταν άνευ αντικειμένου.

Όλα αυτά, συνέχισαν, που ανέφερε η Αναθέτουσα Αρχή σήμερα τα γνώριζαν από τότε. Η απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών στην Προσφυγή αρ. 36/2017 εκδόθηκε στις 2.5.2018 και η Αναθέτουσα Αρχή έκανε 18 μήνες να επανεξετάσει.

Όταν γίνεται ένα έργο, πρόσθεσαν, οι προσφοροδότες έχουν το συνταγματικό δικαίωμα να καταχωρήσουν Προσφυγή. Δεν είναι λόγος η καθυστέρηση λόγω δικαστικών διαδικασιών να μην δοθούν προσωρινά μέτρα. Η Αναθέτουσα Αρχή έκανα 18 μήνες να επανεξετάσει και τώρα για 3 -4 μήνες που θα δικαστεί η υπόθεση φέρει ένσταση στη χορήγηση προσωρινών Μέτρων. Την καθυστέρηση τη δική τους, κατέληξαν, δεν μπορεί να την πληρώσουν οι Αιτητές.

Έχω μελετήσει με προσοχή τις θέσεις των δύο μερών, όπως αυτές έχουν αναπτυχθεί κατά την ενώπιον μας διαδικασία και οι οποίες περιληπτικά παρατέθηκαν πιο πάνω, σχετικά με την ένσταση της Αναθέτουσας Αρχής στην έκδοση προσωρινών μέτρων.

Σύμφωνα με το άρθρο 24 του Νόμου 104(I)/2010:

«24.-(1) [...]

(α) [...]

(2) Κατά την εξέταση του ενδεχομένου λήψης προσωρινών μέτρων, κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο (α) του εδαφίου (1), η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών συνυπολογίζει τις πιθανές συνέπειες των προσωρινών μέτρων για όλα τα συμφέροντα που ενδέχεται να ζημιωθούν, καθώς και το δημόσιο συμφέρον, και αποφασίζει να μην προβεί στη χορήγηση τέτοιων μέτρων, αν οι αρνητικές τους συνέπειες είναι περισσότερες από τα οφέλη τους:

Νοείται ότι, η απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών να μην χορηγήσει προσωρινά μέτρα δεν θίγει τις λοιπές αξιώσεις που προβάλλει ο ενδιαφερόμενος προσφέρων ή υποψήφιος που έχει προσφύγει στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών».

Δεν χωρεί αμφιβολία ότι ο παρών διαγωνισμός αφορά την υλοποίηση ενός σημαντικού, για την πόλη και τους πολίτες της Λεμεσού, έργου. Ενός έργου, σημαντικού για την δημόσια υγεία, το περιβάλλον, τον τουρισμό και την οικονομία του τόπου.

Έχει πλειστάκις σημειωθεί ότι οι διαδικασίες ενώπιον της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών έχουν θεσπιστεί με σκοπό την εναρμόνιση της Κυπριακής Δημοκρατίας με τις Ευρωπαϊκές οδηγίες. Συνάμα εξυπηρετούν την ανάγκη όπως οι δημόσιοι διαγωνισμοί διαπνέονται από νομιμότητα αλλά και τη ελαχιστοποίηση του κινδύνου καταβολής αποζημιώσεων στη περίπτωση που οι εγειρόμενοι, από τους Αιτητές, λόγοι στην Προσφυγή είναι βάσιμοι. Κάτι που οι Αναθέτουσες Αρχές

οφείλουν να συνυπολογίζουν, ιδιαίτερα όταν φέρουν ένσταση στο ενδεχόμενο χορήγησης προσωρινών μέτρων.

Με δεδομένο ότι για την έκδοση προσωρινών μέτρων δεν τίθενται ενώπιον μας οι διοικητικοί φάκελοι ή άλλα έγγραφα που αφορούν την υπόθεση για να μπορούν να εξεταστούν, αλλά και με επίσης δεδομένο ότι τα διάδικα μέρη και ειδικά οι εκπρόσωποι της Αναθέτουσας Αρχής οφείλουν να παρουσιάζουν ενώπιον μας τα αληθή και πραγματικά δεδομένα δεν έχουμε άλλη επιλογή από την πίστωση τους ότι αυτό πράττουν.

Η Αναθέτουσα Αρχή η οποία είναι ειδική επί του αντικειμένου αλλά και γνώστης των όλων δεδομένων που αφορούν το γενικότερο σύστημα αποχέτευσης και συλλογής όμβριων υδάτων της πόλης της Λεμεσού, αναφέρθηκε στους σοβαρούς κινδύνους που εγκυμονεί τυχόν νέα καθυστέρηση στην υλοποίηση του έργου.

Οι κίνδυνοι στους οποίους αναφέρθηκε η Αναθέτουσα Αρχή ούτε αμελητέοι είναι, ούτε ασήμαντοι. Αντιθέτως άπτονται της δημόσιας υγείας, του περιβάλλοντος, του τουρισμού, της οικονομίας του τόπου, της επιπλέον οικονομικής επιβάρυνσης του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λεμεσού – Αμαθούντας, και κατ' επέκταση του πολίτη, της ποιότητας ζωής χιλιάδων πολιτών. Θέματα που αναμφιβόλως εντάσσονται στην σφαίρα του Δημόσιου συμφέροντος.

Τα δεδομένα της υφιστάμενης κατάστασης σε ότι αφορά το συνολικό σύστημα αποχέτευσης και συλλογής ομβρίων υδάτων καθώς και οι όποιες επιπτώσεις δυνατό

να παρουσιαστούν σ' αυτό όπως μας έχουν αναλυθεί από την Αναθέτουσα Αρχή δεν μπορούν να αγνοηθούν ή έστω να αμφισβητηθούν από την Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών η οποία δεν κατέχει τις απαιτούμενες γνώσεις και δεδομένα. Αντιθέτως, οφείλει όλα αυτά να τα λάβει υπόψη στη λήψη της απόφασης της στο ενδεχόμενο λήψης προσωρινών μέτρων.

Όπως έχει επισημανθεί με σαφή τρόπο από την Αναθέτουσα Αρχή ο παρών διαγωνισμός αφορά την εκτέλεση ενός έργου που είναι αλληλένδετο με το έργο της κατασκευής του νέου σταθμού επεξεργασίας λυμάτων Κάτω Πολεμιδιών. Συγκεκριμένα η Αναθέτουσα Αρχή ανέφερε ότι *«το πρόβλημα για να λυθεί, αποτελείται από δύο βασικούς πυλώνες, την κατασκευή του σταθμού επεξεργασίας λυμάτων και την κατασκευή και λειτουργία του αντλιοστασίου [...] τα έργα είναι πακέτο»*.

Όπως μας έχει επεξηγηθεί για να είναι δυνατή η ελαχιστοποίηση των κινδύνων αλλά και για να λειτουργήσει το όλο σύστημα είναι αναγκαία η κατασκευή του νέου σταθμού επεξεργασίας λυμάτων Κάτω Πολεμιδιών και η υλοποίηση του έργου που αφορά ο παρών διαγωνισμός.

Για την υλοποίηση του έργου της κατασκευής του νέου σταθμού επεξεργασίας λυμάτων Κάτω Πολεμιδιών καταχωρήθηκε Ιεραρχική Προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών με αριθμό 49/2018 και με την οποία οι εκεί

Αιτητές αιτούνταν την χορήγηση Προσωρινών Μέτρων. Η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών με απόφαση της ημερ. 12/11/2019 σημείωνε τα ακόλουθα:

«Έχουμε εξετάσει με προσοχή τις θέσεις των δύο πλευρών χωρίς να παραβλέπουμε το γεγονός ότι για το συγκεκριμένο διαγωνισμό και πριν από μερικούς μήνες ακούσαμε επιχειρήματα από το ΣΑΛΑ για μη χορήγηση προσωρινών μέτρων τα οποία αφού σταθμίσαμε καταλήξαμε τότε ότι δικαιολογείτο η χορήγηση προσωρινών μέτρων. Τα επιχειρήματα που τότε προβλήθηκαν δεν είναι πανομοιότυπα με ότι στα πλαίσια της παρούσας διαδικασίας έχουν τεθεί. Καθώς προκύπτει η άρνηση του ΣΑΛΑ να δεχθεί στο σύστημα νέες συνδέσεις στο αποχετευτικό σύστημα δημιουργεί σοβαρά προβλήματα σε περιοχές της δυτικής Λεμεσού οι κάτοικοι των οποίων είναι υποχρεωμένοι να εκκενώνουν τους λάκκους των κατοικιών τους κάθε εβδομάδα για να μην δημιουργείται πρόβλημα με τα λύματα στους δρόμους.

Ότι η ευθύνη για την καθυστέρηση έναρξης των εργασιών του αντικείμενου της σύμβασης βαρύνει αποκλειστικά το ΣΑΛΑ συμφωνούμε με τους Αιτητές. Δεν συμφωνούμε όμως ότι αυτό από μόνο του αποτελεί λόγο χορήγησης προσωρινών μέτρων όπως δεν συμφωνούμε ότι επειδή στα πλαίσια προηγούμενων προσφυγών για τον ίδιο διαγωνισμό χορηγήθηκαν προσωρινά μέτρα υπάρχει τρόπος τινά δεδικασμένο ή ότι η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών δεσμεύεται από την προηγούμενη κατάληξη της.

Όπως έχουμε κατ' επανάληψη αναφέρει η απόφαση για χορήγηση ή μη προσωρινών μέτρων όπως και κάθε απόφαση εξαρτάται από τις περιστάσεις κάθε υπόθεσης. Απ' όσα τέθηκαν ενώπιον μας με σαφήνεια προκύπτει ότι ο υφιστάμενος σταθμός και ή σύστημα δεν είναι σε θέση να δεχθεί άλλες ροές και συγκεκριμένα να εξυπηρετήσει τις δυτικές περιοχές της Λεμεσού. Αυτό συνάγεται μέσα από την αλληλογραφία του Δήμου Κάτω Πολεμιδιών (επιστολή ημερ. 28.9.2018) όπου μεταξύ άλλων αναφέρεται ότι:

«[...] το Γενικό Νοσοκομείο της Λεμεσού εδώ και χρόνια αντιμετωπίζει σοβαρότατα προβλήματα στη διαχείριση των επεξεργασμένων υγρών του βιολογικού σταθμού αλλά και την υγρών αποσκληρυντήρα.

Παρά τις προσπάθειες που έχουν γίνει από το Υπουργείο Υγείας και το Γενικό Νοσοκομείο, τόσο στο τομέα αναβάθμισης του βιολογικού σταθμού αλλά και την συνεχή απομάκρυνση με βυτιοφόρα μεγάλης ποσότητας υγρών, μεγάλη ποσότητα εξακολουθεί μέχρι και σήμερα να

ρέει σε παρακείμενο αργάκι και να λιμνάζει στους αγρούς της περιοχής μας, με ότι αυτό συνεπάγεται (εστία εντόμων, τρωκτικών κλπ).

Στην προσπάθεια μας να επιτύχουμε σύνδεση με το σύστημα ΣΑΛΑ οι απαντήσεις ήταν αρνητικές διότι το σύστημα αδυνατούσε να δεχθεί περαιτέρω ποσότητες και θα έπρεπε να αναμένουμε την κατασκευή του Δυτικού σταθμού επεξεργασίας λυμάτων του ΣΑΛΑ. [...]

Να αναφέρω ότι με έκπληξη μου άκουσα στην σύσκεψη και δεν διαψεύστηκε ότι η μονάδα επεξεργασίας λυμάτων που λειτουργεί έχει περιθώρια να δεχθεί ακόμα 30% περισσότερες ποσότητες από αυτές που δέχεται σήμερα.

Στα υπό εξέταση θέματα συζητήθηκε το ενδεχόμενο σύνδεσης του καζίνο γιατί πληρώνουν καθημερινά βυτιοφόρο αλλά και λόγω της δυσσομίας που παρατηρείται στην περιοχή ή και τις οχληρίας. Παράλληλα εξετάστηκε η δυνατότητα να διοχετευτεί από ψηλό κτήριο σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης μέχρι και 2.500m³/d. (Ο Διευθυντής Τεχνικών Υπηρεσιών θεωρεί μικρό τον εν λόγω όγκο). Μέσα από τα έγγραφα που δόθηκαν γίνεται αναφορά και στην πιθανή δημιουργία τετελεσμένων με αποτέλεσμα μελλοντικά να μην μπορούμε να αρνηθούμε την εξυπηρέτηση και νέων παρόμοιων αιτήσεων.

Διερωτώμαι αγαπητοί συνάδελφοι μέλη του Συμβουλίου θέτουμε ως πρώτη προτεραιότητα την σύνδεση του καζίνο ή του Γενικού Νοσοκομείου της πόλης μας; Εάν το σύστημα μπορεί να δεχθεί τις ποσότητες που αναφέρονται πιο πάνω από την άντληση υπόγειων υγρών πολυώροφου κτιρίου γιατί δεν μπορεί να δεχθεί τις ίδιες ποσότητες οικιστικών λυμάτων από την περιοχή Πάνω και Κάτω Πολεμιδιών που στο τέλος της μέρας συντηρούν με την καταβολή των οικονομικών τους υποχρεώσεων στον ΣΑΛΑ το ίδιο το σύστημα αποχέτευσης.»

και την επιστολή του Γενικού Διευθυντή του ΣΑΛΑ ημερ. 31.10.2018 κατ' εξουσιοδότηση της Ολομέλειας του ΣΑΛΑ όπου μεταξύ άλλων αναφέρεται:

«[...] πουθενά οι αρμόδιες υπηρεσίες του Συμβουλίου που είναι και οι άμεσα υπεύθυνοι, δεν ανέφεραν ότι η μονάδα επεξεργασίας λυμάτων Μονής έχει περιθώρια να δεχθεί ακόμη 30% περισσότερη ποσότητα λυμάτων, από αυτή που δέχεται σήμερα, όπως υπάρχει ισχυρισμός. Επισημαίνεται ότι το ζήτημα αυτό δεν είναι απλό και πρέπει να

αντιμετωπίζεται με μεγάλη προσοχή, διότι η δυναμικότητα ενός σταθμού εξετάζεται ταυτόχρονα από διάφορες πτυχές, όπως είναι η υδραυλική δυνατότητα, η δυνατότητα επεξεργασίας, η ποιότητα των εισερχόμενων αποβλήτων και εξερχόμενων επεξεργασμένων νερών κ.ο.κ. Επίσης η δυναμικότητα ενός συστήματος εξετάζεται ως σύνολο, λαμβάνοντας υπόψη τη δυνατότητα/ικανότητα των υπόλοιπων μερών του συστήματος όπως είναι ο κύριος αγωγός μεταφοράς λυμάτων, τα αντλιοστάσια κ.ο.κ.

Τέλος, ο βαθμός ικανότητας ενός συστήματος εξετάζεται και από πλευράς ασφάλειας του συστήματος, λαμβάνοντας υπόψη τους παράγοντες ασφάλειας (safety factors) που εξαρτώνται από τις παροχές αιχμής του δικτύου και την διάρκεια τους (peak factor), παράμετροι που καθορίζονται από τους μελετητές / εμπειρογνώμονες, ανά ώρα, ανά ημέρα κ.ο.κ., σύμφωνα πάντοτε με διεθνή πρότυπα και πρακτικές».

Οι ισχυρισμοί του Δημάρχου Κάτω Πολεμιδιών για το ενδεχόμενο σύνδεσης του Καζίνο ή του συγκροτήματος καταστημάτων My Mall και αυτοί απαντήθηκαν με επισύναψη της απόφασης αρ. Β9/18/08 ημερ. 26.9.2018 με την οποία το ΣΑΛΑ αποφάσισε ότι:

«[...] η σύνδεση με το αποχετευτικό δίκτυο, των δύο μεγάλων αναπτύξεων του καζίνο και του My Mall, δεν μπορεί να επιτραπεί στο παρόν στάδιο και επομένως οι ενδιαφερόμενοι, καθώς επίσης και οι αρμόδιοι φορείς θα πρέπει να προβούν σε όλες τις δέουσες ενέργειες για επίλυση του προβλήματος μέχρι να κατασκευαστεί ο δυτικός σταθμός επεξεργασίας λυμάτων».

Οι Αιτητές για να υποστηρίξουν το δικαιολογημένο της χορήγησης των προσωρινών μέτρων μας παρέπεμψαν στο δημοσίευμα της Εφημερίδας Φιλελεύθερος ημερ. 29.10.2018 το οποίο όμως απαντάται μέσα από τις επιστολές του Διευθυντή του ΣΑΛΑ προς το Δήμαρχο Κάτω Πολεμιδιών. Το κατά πόσο η υφιστάμενη μονάδα έχει περιθώρια να δεχθεί περισσότερες ποσότητες όπως ισχυρίζεται ο Δήμαρχος Κάτω Πολεμιδιών είναι ζήτημα καθαρά τεχνικό το οποίο εμείς δεν μπορούμε να εξετάσουμε. Απαντήθηκε άλλωστε από τους κατ' εξοχή ειδικούς το Διευθυντή του ΣΑΛΑ.

Ό,τι συνάγεται από την επιστολή του Δημάρχου Κάτω Πολεμιδιών αλλά και τις υπόλοιπες επιστολές/αιτήματα του Καζίνο και του Mall, είναι ότι, μετά την απόφαση μας στις Προσφυγές 18/2018 και 19/2018 η κατάσταση και τα προβλήματα επιδεινώθηκαν χωρίς όμως να μπορούν να επιλυθούν λόγω αδυναμίας του υπάρχοντος συστήματος να εξυπηρετήσει τις δυτικές περιοχές της Λεμεσού οι οποίες όπως ορθά παρατηρεί ο Δήμαρχος Κάτω Πολεμιδιών

δεν μπορούν να αντιμετωπίζονται ως πολίτες δεύτερης κατηγορίας. Η κατάσταση του συστήματος όπως έχει σήμερα, εφόσον δεν μπορεί να δεχθεί σύνδεση άλλων περιοχών, ο κίνδυνος σε περίπτωση τεχνικού προβλήματος το οποίο κανένας δεν μπορεί να προβλέψει πότε θα συμβεί, γι' αυτό άλλωστε και το ΣΑΛΑ φαίνεται να προκήρυξε προσφορές για επιδιόρθωση του κύριου αγωγού, εγκυμονούν κινδύνους με ανυπολόγιστες συνέπειες γενικά για την πόλη της Λεμεσού και για τη δημόσια υγεία σ' αυτή, μας οδηγούν στην κατάληξη ότι δεν δικαιολογείται η χορήγηση προσωρινών μέτρων.

Έχοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω και αφού συνυπολογίσαμε τις πιθανές συνέπειες των προσωρινών μέτρων για όλα τα συμφέροντα που ενδέχεται να ζημιωθούν και ιδιαίτερα το δημόσιο συμφέρον εφόσον ο διαγωνισμός αφορά τη διαχείριση λυμάτων περιοχών με 25-30 χιλιάδες περίπου κατοίκων που επιτακτικά ζητούν σύνδεση με το υπάρχον σύστημα, το οποίο αδυνατεί να ικανοποιήσει τα αιτήματά τους, καταλήγουμε έχοντας υπόψη ότι απόφαση μας δεν επηρεάζει την ουσία της προσφυγής των Αιτητών ότι η μη χορήγηση των προσωρινών μέτρων θα επιφέρει περισσότερα οφέλη από τις όποιες αρνητικές συνέπειες θα έχει.»

Με δεδομένο ότι το έργο του παρόντα διαγωνισμού είναι αλληλένδετο με το έργο για το οποίο καταχωρήθηκε η Προσφυγή αρ 49/2018 και με επίσης δεδομένο ότι οι συνθήκες δεν έχουν διαφοροποιηθεί, θεωρώ ότι θα ήταν τουλάχιστο ασυνεπές εκ μέρους μου να αποφασίσω κάτι διαφορετικό από αυτό που αποφασίσαμε στα πλαίσια της Προσφυγής αρ. 49/2018.

Τα όσα ανέφεραν οι Αιτητές σε σχέση με την ευθύνη της Αναθέτουσας Αρχής αναφορικά με την καθυστέρηση υλοποίησης του έργου, παρόλο ότι έχουν την αξία τους, εντούτοις δεν τους βοηθούν. Η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών με βάση το Νόμο που την διέπει εξετάζει το ενδεχόμενο λήψης προσωρινών μέτρων συνυπολογίζοντας τις πιθανές συνέπειες των προσωρινών μέτρων για όλα τα συμφέροντα που ενδέχεται να ζημιωθούν, καθώς και το δημόσιο συμφέρον, και

αποφασίζει να μην προβεί στην χορήγηση τέτοιων μέτρων, αν οι αρνητικές τους συνέπειες είναι περισσότερες από τα οφέλη τους.

Συνεπώς, η εξουσία της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών στο ενδεχόμενο λήψης προσωρινών μέτρων περιορίζεται στον συνυπολογισμό των πιθανών συνεπειών των προσωρινών μέτρων, καθώς και του δημόσιου συμφέροντος. Η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών δεν δύναται να ελέγχει αν υπήρξε καθυστέρηση, ούτε να εξάγει συμπεράσματα για το ποιος ευθύνεται, ούτε βεβαίως να απονέμει τις όποιες ευθύνες, αν υπάρχουν. Από την άλλη όμως, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει στους προγραμματισμούς τους να συνυπολογίζουν και τις διαδικασίες ενώπιον της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών. Κάτι που για τον παρόντα διαγωνισμό η Αναθέτουσα Αρχή φαίνεται να έπραξε. Ο παρών διαγωνισμός τέθηκε ενώπιον μας και προηγουμένως με την Προσφυγή αρ. 36/2017 όπου εκεί η Αναθέτουσα Αρχή δεν έφερε ένσταση στη χορήγηση προσωρινών μέτρων. Το γεγονός ότι στον παρόντα διαγωνισμό υπήρξε ακύρωση της αρχικής απόφασης της Αναθέτουσας Αρχής, και επανεξέταση των προσφορών από την Αναθέτουσα Αρχή αποτελεί μία μη σύνηθης διαδικασία στην ολοκλήρωση ενός διαγωνισμού κάτι που δεν μπορεί να αγνοηθεί.

Δεν παραγνωρίζω το δικαίωμα των Αιτητών να αμφισβητούν τη νομιμότητα της απόφασης της Αναθέτουσας Αρχής και περισσότερο δεν παραγνωρίζω την δικαιολογημένη προσδοκία τους να τους κατακυρωθεί ο διαγωνισμός, που ήταν και

ο λόγος συμμετοχής τους σ' αυτόν, όπου με τη μη χορήγηση προσωρινών μέτρων παύει να υφίσταται.

Εκείνο όπως που έχει σημασία και που είναι θέμα δημοσίου συμφέροντος, υπέρμετρου της οποίας ενδεχόμενης προσωπικής ζημιάς υποστούν οι Αιτητές σε περίπτωση επιτυχίας της προσφυγής τους, είναι η όσο το δυνατό συντομότερη ολοκλήρωση του έργου.

Με βάση τα πιο πάνω, συνυπολογίζοντας τις πιθανές συνέπειες των προσωρινών μέτρων για όλα τα συμφέροντα που ενδέχεται να ζημιωθούν, καθώς και το δημόσιο συμφέρον και συνεκτιμώντας ότι η μη χορήγηση προσωρινών μέτρων δεν θίγει τις λοιπές αξιώσεις των Αιτητών, κρίνω ότι με την μη χορήγηση των προσωρινών μέτρων οι θετικές συνέπειες στο δημόσιο συμφέρον θα είναι υπέρμετρα μεγαλύτερες έναντι όλων των άλλων συμφερόντων των Αιτητών που ενδέχεται να ζημιωθούν.

.....
Σόλων Παπαθεοχάρους
Μέλος